

Semināru par Emisijas kvotu piešķiršanas kārtību Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas 4. periodā, 07.10.2020, 10.00-12.00

Jautājumi-atbildes (uz 07.10.2020), 09.10.2020 papildināts 4. punkts

1.	<p>Tā kā jaunas Atļaujas iesniegšanas termiņš ir jau 23.oktobris , tad jautājums ir vai Atļaujas iesniegums un Monitoringa plāns paliks līdzšinējā formātā?</p> <p>Tā kā esam viens no lielākajiem un sarežģītākajiem operatoriem, vai varam jau sākt strādāt pie Atļaujas iesnieguma un monitoringa plāna izstrādes balstīties uz esošiem MK noteikumiem un Regulu 2018/2066 par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu?</p>	<p>Jā, tā kā regulas 2018/2066 grozījumi tiks pieņemti orientējoši līdz novembra beigām, SEG atļaujas iesniegumam, tai skaitā monitoringa plāna sagatavošanai jāņem vērā uz šo brīdi aktuālā spēkā esošie ES un Latvijas likumdošanas akti.</p> <p>Šobrīd Monitoringa plāns jāizstrādā un jāiesniedz uz esošās veidlapas. Tad kad tiks pieņemti AVR un MRR grozījumi tiks nopublicēta arī jaunā Monitoringa veidlapa, tā būs jāaizpilda un jāiesniedz vēlreiz.</p>
2.	<p>Lūdzam detalizētāk izstāstīt par nākamā perioda darbības līmeņa izmaiņām un to aprēķina kārtību, ziņošanas kārtību Vides ministrijai un EK?</p> <p>1. Piemēram mums būs HAL (vēsturisko datu 2014.-2018.g.) pieaugums par +15%, rēķinot vidēji par 2019. un 2020. gadu, kad mums tiks prasīta šī informācija, kad tā tiks apkopota un kad mēs saņemsim kvotas par 2021. gadu ar pieaugumu?</p> <p>2. Uzņēmums, jau tagad prognozē ka COVID ietekmē varētu būt lielāks kritums tieši vidējos datos par 2020. gada un 2021. gadu , vairs tikai sasniedzot 12% no HAL, vai tas nozīmē ka 2022. gadā mēs kvotas saņemsim atkal HAL apjomā vai vidējo par 2020 un 2021. gadu?</p>	<p>Skaidrojums sniegts VARAM 2020. gada 7. oktobra semināra <i>par Emisijas kvotu piešķiršanas kārtību Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas 4. periodā</i> prezentācijās, kā arī būs pieejams Eiropas komisijas vadlīniju tulkojums latviešu valodā. Pagaidām pieejams atbilstošais vadlīniju dokuments angļu valodā.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Darbības līmeņa ziņojumu, kurā būs apkopoti dati par 2019. un 2020. gadiem iesniegsiet Valsts vides dienestā (VVD) līdz 2021. gada 15. martam. Pēc apstiprināta ziņojuma saņemšanas no VVD, VARAM apkopos informāciju un ja nebūs vajadzīga informācijas precizēšana, sagatavos lēmumu Ministru kabineta noteikumu 112 “Bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanas kārtība stacionāro tehnoloģisko iekārtu operatoriem” noteiktā kārtībā. Ja vidējais darbības līmenis par 2019. un 2020. gadiem būs pārsniedzis vēsturisko (vidējais līmenis 2014.-2018.g. periodā) par vairāk kā 15%, tiks pielāgots atbilstošs kvotu daudzums par 2021. gadu. 2. Ja nākošajā gadā vidējais darbības līmeņa pieaugums (ņems vērā 2020. un 2021. gadus) vairs nepārsniegs 15% salīdzinoši ar vēsturisko, kvotu daudzumu pielāgos vēsturiskajam.

	<p>3. Vai būs no EK kāds fails, kuru operators varēs izmantot modulēšanai, vai tas jā sagatavo katram operatoram individuāli?</p>	<p>3. Pagaidām nav informācijas par kādu modulēšanai pieejamu failu, izņemot augstāk minētās vadlīnijas, kurās doti skaidrojumi un piemēri. Ziņojuma veidlapā var aizpildīt provizorisko informāciju un K_Summary parādīsies provizoriskie apjomi, bet tie var nebūt identiski ar to, kas tiks piešķirts.</p>
<p>3.</p>	<p>Kā ir ar lineāro samazinājumu, vai tas tiks piemērots jau ar 2021. gadu, vai vēlāk? Vai tas būs lielāks kā plānotie 2,2%?</p> <p>Lūdzam detalizētāk aprakstīt tā piemērošanu gadījumos ja divus gadus pēc kārtas ražošanas dati nepārsniedz 5% un kvotas divus gadus paliek nemainīgā apjomā? Vai tas nozīmē ka vienā gadā no kvota apjoma tiks atņemti 2,2%, nākamajā 4,4% jeb tie paši 2,2%?</p>	<p>1. Jā, LSK (Lineārais samazinājuma koeficients) 2,2% tiks piemērots sākot ar 2021. gadu. Ņemot vērā aktuālo Eiropas Savienības ambīciju pieaugumu, pastāv iespējamība šī koeficienta paaugstināšanai.</p> <p>2. Atbilstoši Direktīvas 2003/87/EK 10a. Panta 4. punktam LSK iekārtu līmenī <u>galīgā</u> kvotu daudzuma noteikšanai tiek piemērots tikai īpašos gadījumos:</p> <p>2.1. Elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kas var pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu (centralizētā siltumapgāde, augstas efektivitātes CHP) gadījumā, ja attiecīgajā gadā netiek piemērots SSKK (Starpsektoru korekcijas koeficients). LSK tiek piemērots no 2013. gada, tā vērtībai pieaugot līdz 2,2 % 2021. gadā.</p> <p>2.2. Jaunām iekārtām, sākot ar katra kvotu piešķiršanas perioda 1. gadu.</p> <p>P.S. Jaunām elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kas var pretendēt uz kvotu bezmaksas piešķiršanu, to piemēro tikai gadījumā, ja attiecīgajā gadā netiek piemērots SSKK.</p> <p><u>Sākotnējā kopējā</u> ES kvotu daudzuma līmeni, atbilstoši Direktīvas 2003/87/EK 9. pantam LSK katru piemēro kopējam emisijas kvotu daudzumam. Sākot ar 2021. gadu, katru gadu kopējais daudzums samazinās par 2,2%. Tas nozīmē, ka 2021. gadā par 2,2%, nākošajā par 4,4% no sākotnējā, utt.</p>
<p>4.</p>	<p>Vai ETS 4.periodā būs paredzēta kādas daļas EUA kvotu maiņa uz CER, kā tas bija 3.periodā?</p>	<p>Tirdzniecības periodā, kas sākas 2021. gada 1. janvārī, ES ETS vairs nevarēs izmantot starptautiskos kredītus. Līdz ar to ETS kontos vairs nedrīkstēs turēt starptautiskos kredītus un beigs pastāvēt tiesības uz starptautiskajiem kredītiem. Tomēr starptautisko kredītu izmantošanu un līdz ar to tiesības uz starptautiskajiem kredītiem vajadzētu saglabāt līdz brīdim, kad būs noslēgušās visas operācijas saistībā ar 2013.–2020. gada tirdzniecības periodu. Netiesīgās vienības no ETS kontiem vajadzētu izņemt, kad būs beidzies attiecīgo Regulas (ES) Nr. 389/2013 noteikumu piemērošanas periods.</p>

		Tas nozīmē, ka visiem operatoriem, kuriem vēl ir neizmantotas starptautiskās tiesības, CER/ERU apmaiņa ir jāveic līdz 2020.gada 31.decembrim. Šīs vienības konvertēsies par EUA vienībām un tās varēs izmantot arī nākamajā periodā.
5.	<p>Kāda būs kārtība papildus kvotu piešķiršanai pie jaudas palielināšanas vai jaunām iekārtām? Kad būs pieejama Excel rīks, ar kuru varētu aprēķināt papildus piešķiramo kvotu apjomu?</p> <p>Vai jauniem operatoriem būs iespēja pieteikties bezmaksas EUA? Ja ir - vai būs noteikti kādi ierobežojumi? Kāds būs šī pieteikšanās process?</p> <p>Var esošie operatori var pieteikties uz papildus EUA, ja piemēram tiek palielināta to siltumjauka?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jaunām iekārtām kvotas tiks piešķirtas atbilstoši Ministru kabineta noteikumu 112 "Bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanas kārtība stacionāro tehnoloģisko iekārtu operatoriem" noteiktajā kārtībā. Vēršam uzmanību, ka atbilstoši regulai 2019/331, jauna apakšiekārta esošas iekārtas robežās neskaitās jauna iekārta. Izmaiņas kvotu daudzumā tiks veiktas atbilstoši Darbības līmeņa izmaiņām, pēc ikgadēja darbības līmeņa izvērtēšanas. Esošai iekārtai pirmais darbības līmeņa ziņojums jāiesniedz līdz 2021. gada 15. martam, ietverot datus par 2019. un 2020. gadiem. Ziņojumam jābūt verificētam. 2. (tulkota) Darbības ziņojuma veidlapas būs pieejamas līdz gada beigām. 3. Ja tiek palielināta siltumjauka, kvotu daudzumu pielāgos atbilstoši darbības līmeņa izmaiņām, ņemot vērā 2019. gada 31. oktobra Regulas (ES) 2019/1842 un Ministru kabineta noteikumu 112 "Bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanas kārtība stacionāro tehnoloģisko iekārtu operatoriem" noteikto kārtību.
6.	<p>Kad būs zināms galējais CO2 kvotu piešķirums LV operatoriem laik periodā no 2021. līdz 2027. gadam?</p> <p>Laika grafiku, kad kvotas tiks aprēķinātas un piešķirtas operatoriem?</p>	Galīgais kvotu daudzums varētu būt zināms 2021. gada otrajā ceturksnī.
7.	<p>Vai operatori būs tiesīgi pārlikt savas Swap tiesības (kvotu maiņa no CER uz EUA) no 3. perioda uz 4. periodu?</p> <p>Vai būs iespēja mainīt EUA uz CER kā 3.periodā?</p>	Nē, 4.periodā nebūs CER/ERU vienību izmantošanas tiesības, līdz ar to, tie operatori, kuri tās vēl nav izmantojuši, 4.periodā nebūs šādas iespējas.
8.	Vai ir paredzētas Swap iespējas 4. periodā? Ja ir - kādā apjomā?	Nav paredzētas CER/ERU apmaiņas tiesības 4.periodā.

9.	<p>Vai iesniegumam siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas 2021.-2030.gadam ir jāpievieno arī 2019.gadā jūnijā sagatavotais "ES ETS 4. perioda Monitoringa metodikas plāns", kas tika verificēts un iesniegts bezmaksas kvotu aprēķinam un piešķiršanai.</p> <p>Vai arī monitoringa metodikas plānā sniegtā informācija jāpārnes uz "Ģada emisiju monitoringa plānu". Šis divas exel veidlapas tomēr ir nedaudz atšķirīgas. Kā rīkoties gadījumā, ja aktuālā informācija kādā vietā atšķiras no 2019.gadā Metodikā uzrādītās.</p>	<p>Monitoringa plāna saturs par jau esošajiem katliem būs līdzīgs, kā pēdējā aktuālā monitoringa plāna versija; par jaunajiem katliem būs jāpapildina. Iesniegums atļaujas saņemšanai jāiesniedz VVD elektroniskajā sistēmā. (http://www.vvd.gov.lv/pakalpojumi-un-veidlapas/)</p> <p>Monitoringa metodoloģijas plāns tika iesniegts kopā ar bāzlīnijas datu ziņojumu un tā saturs būs aktuāls, kad attiecīgās iestādes/verificētāji pārbaudīs darbības līmeņa ziņojumu (pirmais darbības līmeņa ziņojums būs jāiesniedz 2021. gadā par 2019. un 2020. gadu datiem).</p>
10.	<p>vēlos saņemt informāciju par emisiju monitoringa plāna veidlapu, kāda būs jaunajam ES ETS 4.periodam. Patreizējā 27 09 2012 versija "gada emisiju monitoringa plāns" ir samērā komplicēti detalizēta, savukārt 27032019 "Monitoringa metodikas plāns", kuru iesniedzām kopā ar bāzlīnijas datu ziņojumu, ievietojamā informācija netiek prasīta tik detalizēta, kā rezultātā var tikt pieprasīti daudzi papildskaidrojumi pie SEG atļaujas izsniegšanas.</p> <p>Vai būs jauna monitoringa plāna excel veidlapa?</p>	<p>ES ETS 4. periodam būs jauna monitoringa plāna veidlapa, kas pašlaik atrodas saskaņošanas stadijā Eiropas Komisijā un nevar tikt pieņemta līdz netiek pieņemti galīgie grozījumi AVR (Nr. 2018/2067) un MRR (Nr. 2018/2066) (plānots līdz 2020. gada oktobra beigām).</p>
11.	<p>Vai iesnieguma forma, kāda patreiz ir iekļauta MK noteikumos Nr.769 kā 1.pielikums, paliek nemainīga?</p>	<p>Par monitoringa plānu: tas jā sagatavo atbilstoši minētajai pašreiz spēkā esošajai veidlapas versijai. Iesnieguma veidlapa paliek nemainīga, bet ir jāiesniedz VVD informāciju sistēmā (skat. Atbildi 11. jautājumā)</p>
12.	<p>Un visbeidzot – apšaubot operatoriem iesēju paspēt iesniegt līdz 2020.g.23.oktobrim VVD reģionālajās nodaļās nepieciešamo informāciju jaunās SEG atļaujas saņemšanai, varbūt būs iespējams termiņa pagarinājums saprātīgās robežās (piem. līdz 2020.g.30.novembrim)?</p>	<p>Par termiņa pagarinājumu. Jaunajai SEG atļaujai jāstājas spēkā 2021. gada 1. janvārī un bez šīs atļaujas operatora darbība nav atļauta. Tā kā SEG atļaujas izsniegšanas procesā paredzētais laiks priekšlikumu iesniegšanai ir 15 dienas, visticamāk pagarināt termiņu nav iespējams.</p>

13.	Vai šobrīd publiski pieejamie ETS sistēmas operatoru apjomi nākamajam 4. periodam ir apstiprināti un ar tiem operators var rēķināties?	Galīgais kvotu daudzums varētu būt zināms 2021. gada otrajā ceturksnī.
14.	Vai būs iespēja attiecināt emisiju kvotu ieņēmumus, kas būs radušies pēc 2020.gada uz realizētajiem projektiem 3. periodā? Vai ar emisiju kvotām kas atlikušas no 3.peroda varēs norēķināties 4. periodā.	Pēc grozījumiem likumā "Par piesārņojumu", ar kuriem tiks mainīti kvotu derīguma termiņi, visticamāk varēs attiecināt ieņēmumus no bezmaksas kvotām pēc 2020. gada 31. decembra uz realizētajiem projektiem 3. periodā. Jā, bezmaksas kvotas kas atlikušas no 3. perioda varēs izmantot norēķinoties par saistībām 4. periodā.
15.	Vai darbības līmeņa ziņojumu verifikācija notiks tad pat, kad katra gada ziņojums? Vai darbības līmeņa aprēķins ir jāveic jebkurai iekārtai katru gadu, pat ja izmaiņas nav notikušas?	Jā, verificēts darbības līmeņa ziņojums jāiesniedz arī gados, kad darbības līmeņa izmaiņas nav notikušas.
16.	Centralizētās siltumenerģijas ražošanas uzņēmumiem no 2021 gada samazinājums ir 30%, bet kas būs no 2026 gada. Centralizētās siltumenerģijas ražošanas uzņēmumiem samazinājums 30%, t.i katru gadu -30% no atlikušā apjoma?	Laika periodā no 2021. gada līdz 2030. gadam centralizētās siltumapgādes līmeņatzīmes uzņēmumiem katru emisiju kvotas tiek samazinātas par 30% no sākotnējā daudzuma (nevis no atlikušā).
17.	Ja 2 esošu atsevišķu CHP juridiskas apvienošanas rezultātā vides pārvalde pieprasa iekārtu ietveršanu ETS sistēmā - vai tā uzskatāma par jaunu iekārtu? Iekārtas strādā vairāk kā 5 gadus, bet atsevišķi neklasificējās ETS.	Šo jautājumu precizēsim.
18.	Ja iekārta, kurai zemā darbības līmeņa dēļ netika piešķirtas bezmaksas kvotas pēdējos 3 gadus 2020. gadā ir būtiski	Grozījumus bezmaksas emisiju kvotu apjomā var sagaidīt ar 2021. gadu, ja 2019. + 2020. gada vidējais rādītājs pārsniedz šo 15% sliekšni.

	darbības līmeni palielinājusi - vai un kad var tikt piešķirtas bezmaksas emisijas kvotas par pieaugušo darbības līmeni?	
19.	<p>Jautājums no cilvēka, kurš ikdienā nestrādā ar ETS jautājumiem: Kurā normatīvajā aktā meklēt aktuālās definīcijas: kas ir darbības līmenis, apakšiekārta utml.?</p> <p>No prezentācijas grūti saprast kā efektivitāte saistīta ar darbības līmeņiem.</p>	<p>Vadlīnijas 4. ES ETS periodam (angļu val.): https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/allowances_en#tab-0-1</p> <p>FAR regula: 2018. gada 19. decembra Komisijas deleģētā regula 2019/331, ar ko nosaka Savienības mēroga pārejas noteikumus saskaņotai bezmaksas emisijas kvotu iedalei;</p> <p>ALC regula: 2019. gada 31. oktobra Komisijas regula Nr. 2019/1842, ar ko nosaka noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK piemērošanai attiecībā uz sūkāku kārtību, kā izdarāmi bezmaksas emisijas kvotu iedales pielāgojumi sakarā ar darbības līmeņa izmaiņām;</p> <p>AVR regula: Eiropas Komisijas 2018. gada 19. decembra Īstenošanas regula Nr. 2018/2067 par datu verifikāciju un verificētāju akreditāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK;</p> <p>MRR regula: Eiropas Komisijas 2018. gada 19. decembra Īstenošanas regula Nr. 2018/2066 par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK un ar ko groza Komisijas Regulu (ES) Nr. 601/2012.</p> <p>ALC regulas 6. panta 1. un 2. punkts nosaka energoefektivitātes attiecināšanu uz kvotu pielāgojumu.</p>
20.	Vai centralizētās siltumapgādes operatoru gadījumā tiks ņemta vērā arī laikapstākļu ietekme saistībā ar darbības līmeņu izmaiņām?	Nē, laikapstākļu ietekme netiek ņemta vērā.
21.	Kas kalpos par apliecinājumu energoefektivitātes pieaugumam vai samazinājumam konkrētam operatoram?	Operatora iesniegtie dati par kurināmā/siltuma daudzumu ieejā pret izejošām plūsmām (saražoto produkcijas daudzumu). Kompetentā iestāde varēs arī lūgt iesniegt papildus dokumentāciju par energoefektivitāti.

22.	Var izsūtīt kā brīdinājumu kas kur kad jāiesniedz?	Operatoriem tiks izsūtīts atgādinājums decembra beigās/janvāra sākumā par ziņojumu, plānu u.c. atbilstošu dokumentu iesniegšanu, minēto dokumentu izmaiņu vai iesniegšanas termiņu izmaiņu gadījumā.
23.	Kā tiek vērtēts darbības līmenis, ievadītais siltumenerģijas daudzums vai arī saražotais siltumenerģijas daudzums, ja pēdējā gadā 20% tiek saražots ar bezzemisiju tehnoloģiju?	Siltuma līmeņatzīmes un centralizētās siltumapgādes apakšiekārtās darbības līmenis tiek noteikts mērot saražoto siltumenerģiju, jeb izejas plūsmu. Tas attiecas arī uz saražoto, ja vienā apakšiekārtā tiek izmantoti abi – fosilais un bezzemisiju kurināmais. Jāņem arī vērā, ka izsniedzot atļaujas, VVD SEG emisiju atļauju neizsniegs katliem (t.i. tehniskajām vienībām), kuros tiek dedzināta tikai uz biomasu (atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" 24. ¹ panta 2 ¹ daļai).